Хош кәлмисиниз, азәрбајҹанлы гардашларымыз!

ХУШ КЕЛИБСИЗ, ОЗАРБАЙЖОНЛИК ҚАРДОШЛАР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 147 (4353).

27 ИЮЛЬ СЕШАНБА 1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЕТТИ ОЙЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент шаҳар ва Тошкент область саноати маҳсулотларни реализация қилиш ва саноат маҳсулотларининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича етти ойлик планни муддатидан илгари 26 июлда бажарди.

Ой охиригача яна бир неча ўн миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

РЕСПУБЛИКА МЕҲМОНЛАРИ

Танганьика Африка миллий иттифоқи партияси (ТАНУ) раҳбар ходимларининг делегацияси Ўзбекистон бўйлаб сафар қилиб юрибди. КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқига келган бу делегацияга парламент аъзоси, Тану Сингида вилояти область ташкилотининг раиси Абдаллах Нунгу бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар Тошкент ва Самарқанддаги илмий муассасаларда бўлишди, Янгийўл районига бориб, район партия комитетининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасидаги иши ва Ҳ. Турсунқулов номли колхоз деҳқонларининг ҳаёти билан танишдилар. Улар Тошкентда трактор заводини, В. И. Ленин Марказий музейи филиалини бориб кўрдилар.

Танганьика Африка миллий иттифоқи партияси раҳбар ходимларини 26 июлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қабул қилди.

Ш. Р. Рашидов дўстона суҳбатда Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши тўғрисида, партия ташкилотлари, республиканинг барча меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш борасида қилаётган ишлари тўғрисида гапириб берди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТОНА МАСЛАҲАТЛАР

Шу кунларда қардош мусобақадош озарбайжонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси областимиз колхоз ва совхозларида юрибдилар. Ўзаро текшириш группасига Озарбайжон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги химизация бошқармасининг бошлиғи Аслонов Танриверди Абду ўғли бошчилик қилмоқда. Бригада составида Саодлин район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Залиев Фозил Муҳаммад ўғли, Агжибетин районидаги Бунёдов колхозининг механик-ҳайдовчиси Мамедова Тамила Солмон қизи, Агдам районидаги Киров номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи, Озарбайжон ССР Олий Советининг депутати Сулаймонова Мерал Реза қизи бор.

Меҳмонлар кеча Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», «Правда», «Ленинский путь», Свердлов номли колхозларда бўлдилар. Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари бу хўжаликларда бўлганларида пахтакорлар, лубкорларнинг мўл ҳосил учун олиб бораётган ишлари билан яқиндан танишдилар. Меҳмонлар шуни алоҳида таъкидладиларки, бу колхозларда қишлоқ қурилишига, қишлоқ меҳнаткашларининг тўқ ва маданий ҳаёт кечиришига алоҳида эътибор берилмоқда. Маданият саройлари, стадионлар, истироҳат хиёбонлари қардошларда айниқса катта таассурот қолдирди. Озарбайжонлик дўстларимиз «Политотдел» колхози пахта далаларида бўлганларида хўжаликнинг бош агрономи Пак Андрей, партия ташкилотининг секретари В. С. Пак ўртоқлар уларга деҳқонлар иши тўғрисида сўзлаб бердилар. Областимиздаги машъал хўжаликлардан бўлган колхоз аъзолари ҳақиқатан ҳам тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришга эришаётирлар. Деҳқонлар шу кунларда мўл ҳосил учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар ва далаларда фидокорона меҳнат қилаётирлар.

Мусобақадошлар шу колхоз билан қўшни Свердлов номли колхозда ҳам бўлдилар. Улар катта йўл ёқасидаги Лян Те бошлиқ 10-бригада пахтазорини синчковлик билан кўздан кечирдилар. 34 центнердан ҳосил олиш учун курашаётган бу бригада аъзолари умуман ғўза парваришини қониқарли олиб бораётган бўлсалар ҳам, лекин айрим карталардаги ғўзалар вақтида культивация қилинишига, чеканканинг сифатли бўлишига етарли эътибор бермаётирлар. Меҳмонлар бўлган далада ғўза сувдан кейин вақтида культивация қилинмаганлиги учун қатор оралари қуруқшаб ёрилиб кетган. Натижада шона ва гулларнинг тўкилишига сабаб бўлган. Шунга қарамай бригада бошлиғи ҳам, колхоз агрономи Цой Павел Николаевич ҳам бундан хабар олмаётирлар.

«Правда» колхози далаларига ўтилганида шундай манзарага дуч келиндики, бу аҳволни кўриб колхоз раҳбарлари хижолат бўлиб қолдилар. Нам Пен Хо бошлиқ бригаданинг йўл ёқасидаги пахта даласида ҳақиқатан ҳам кўнгилни ғаш қиладиган аҳвол юз берган эди. Бригада бошлиғининг айтишига қараганда бу ерлар илгари олмазор бўлган, шунинг учун ғўзанинг ўсиши яхши эмас эмиш. Аслида эса ғўза кўп вақтдан бери суғорилмаганлиги учун қовжираб қолган. Энди битта-иккита олган шона ва гулини ҳам тўкиб юборган. Бунинг устига ҳосил шохлари нормадагига етмай чеканка қилинган. Ўзаро текшириш бригадасининг бошлиғи Аслонов Танриверди Абду ўғли бригада бошлиғига ва колхоз раҳбарларига гулини тўкиб, қовжираб қолган ғўзани кўрсатар экан, биз сизлардек уста пахтакорлардан бундай аҳволнинг юз беришини кутмаган эдик, деди.

Озарбайжонликлар Свердлов номли ва «Правда» колхозлари раҳбарларидан культивация қилаётган тракторни кўрсатишни илтимос қилдилар. Ҳар иккала колхознинг қарийб ҳамма бригада ва участкалари айланиб чиқилган бўлса ҳам бирорта универсал ишлаётгани кўрилмади. Ғўзанинг кўкига қараб ишнинг бу аҳволда бўшаштириб юборилиши шу вақтгача қилинган меҳнатнинг зое кетишига сабаб бўлишини юқоридаги хўжаликларнинг раҳбарлари унутмасликлари керак.

Озарбайжон республикасининг донгдор механизатори, ўтган йили «Ўзбекистон» машинасида 130 тоннадан ортиқ пахта терган Мамедова Тамила Солмон қизи Свердлов номли колхозда шу хўжаликнинг хурматли механик ҳайдовчиси Бувайда Раҳмонова билан учрашди. Озарбайжонлик механизатор уни 1971 йилда пахта териш машиналарида ишлаб, 150 тоннадан «оқ олтин» терамиз деб социалистик мусобақага чақирди. Бувайда ўз дугонасининг таклифини бажонудил қабул қилди ва ғўза парваришини машина теримига мослаб олиб боришга, «зангори кема»сини мавсумга қадар яхшилаб ремонт қилиб қўйишга сўз берди. Дугоналар мусобақасини колхоз аъзолари чин кўнгилдан табриклашди ва уларга катта муваффақият тилашди.

С. МАҲКАМОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Суратда: озарбайжонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси «Политотдел» колхозин далаларини кўздан кечирмоқдалар.

А. АБАЛЯН фотоси.

ДЎСТЛАР ТАЖРИБАЛАРИНИ ЎРТОҚЛАШМОҚДАЛАР

Қардош республикалар ўртасидаги социалистик мусобақа пахтачиликни юксалтиришда катта роль ўйнайди. Бир неча йилдан бери давом этаётган бу мусобақа анъана бўлиб қолди. Ўзбекистон ҳозирги пайтда ўзаро текшириш учун келган дўстларини яна кутиб олмоқда.

Озарбайжондан келган бригадага бу республиканинг мелиорация ва сув хўжалиги министри З. А. Багиров бошчилик қилмоқда. Бригада аъзолари Тошкент ва Самарқанд областларидаги колхоз ва совхозларга жўнаб кетишди.

Тожикистон ССР тайёрлаш министри И. И. Бобозода Тожикистондан келган бригадага бошчилик қилмоқда. Меҳмонлар Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган ва Фарғона областларида дала ишларининг қандай бораётганлиги билан танишиб чиқадилар.

Туркманистон қишлоқ хўжалиги министри К. Сахатмурадов бошчилигида шу республикадан келган бригада Бухоро, Хоразм областларига ва Қорақалпоғистон АССРга жўнаб кетди.

Қирғизистон ССР Ўш областининг бригадаси Андижон области пахтакорлари орасида, Қозоғистон ССР Чимкент областининг бригадаси эса Сирдарё области меҳнаткашлари орасида бўладилар.

Ўзбекистоннинг ўзаро текшириш бригадалари ҳам қардош республикаларга жўнаб кетди.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раиси У. И. Исомхонов бошчилигидаги бригада Озарбайжонга жўнаб кетди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри Э. Т. Шайхов бошчилигидаги бригада Туркманистонда ўз ишини тамомлади. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри С. М. Мамарасулов бошчилигидаги бригада Тожикистон ССР дан қайтиб келди.

(ЎзТАГ).

БАЙРАМ ҚУТЛОВИ

Ўтган шанба ва якшанба кунлари республикадаги барча савдо корхоналарининг мол сотувчилари, товоравсдлари, ходимлари кўпгина самимий табрикномалар олдилар.

Тошкентдаги Тельман номли маданият ва истироҳат боғи байрамнинг маркази бўлди. Илғор савдо коллективларининг ишини, партия ва ҳукумат совет савдосини ривожлантиришга қандай катта эътибор бераётганлигини тасвирловчи панно ва транспарантлар боғнинг хиёбонларини безатган эди. Сайл қатнашчилари ўз меҳнатлари учун ҳукуматнинг мукофотларига сазовор бўлган энг яхши ходимларни самимий кутиб олдилар. Ўзбекистон ССР савдо министри Ғ. Ғ. Юсупов йиғилишда доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров қатнашди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТДАГИ «Компрессор» заводи «ПР-10М» маркадаги янги компрессорлар ишлаб чиқара бошлади. Шу йилнинг учинчи квартали бошларида корхона коллективи ана шундай машиналардан 10 тасини Эронга юбориш учун ҳозирламоқда. Суратда: заводнинг илғор токарларидан бири Виктор Недопекин иш устида. **А. АВАЗОВ** фотоси. (ЎзТАГ).

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛАДИ

Чорва моллари учун мўл озуқа жамғаришга бел боғлаган ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ «ЎЗБЕКИСТОН» колхози чорвадорлари юқори кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Улар шу кунгача табиий ўтлардан 400 тоннадан ошиқ дағал хашак тайёрлашди. Шунингдек, 600 гектар бедазорни парваришлаб кўплаб пичан жамғарилмоқда.

Ҳозиргача колхозда 1,5 минг тоннадан ортиқ беда ва пичан тайёрланди. Бу эса ўтган йилдагига қараганда бир неча юз тонна кўпдир. Чорвадорлар озуқа жамғаришни давом эттиришмоқда.

Э. АЛИҚУЛОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИШ ВА ДАВЛАТГА ДОН ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1971 ЙИЛ 26 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — ўримнинг бориши, учинчи стун — дон топшириш.

Ўрта Чирчиқ	**100,0**	**116,3**
Бўстонлиқ	80,7	100,8
Бўка	100,0	96,8
Юқори Чирчиқ	95,0	84,8
Калинин	100,0	73,4
Янгийўл	100,0	54,6
Бекобод	100,0	46,0
Пискент	89,1	44,7
Оржоникидзе	100,0	—
Оққўрғон	100,0	—
Область бўйича	95,3	87,5

КОЛХОЗ-СОВХОЗ РАҲБАРЛАРИ ЕТАРЛИ БИЛИМГА ЭГА БЎЛСИН

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида махсус ташкил қилинган колхоз ва совхоз раҳбар ходимлари малакасини ошириш факультетида ҳозир областимиздан 19 колхоз раиси ва 5 совхоз директори ўқиб чиқди.

Бу факультетнинг асосий вазифаси колхоз-совхоз ишлаб чиқаришини ташкил қилиш, планлаштириш, экинларни рационал жойлаштириш, меҳнатни ташкил этиш, хўжаликни тежамли бошқариш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш технологияси, химизация, гербицидлардан ва минерал ўғитлардан унумли фойдаланиш, ер мелиорацияси, пахтачиликни ва чорвачиликни комплекс механизациялаш, бухгалтерия учёти, хўжаликнинг ишлаб чиқариш молия фаолиятини анализ қилиш каби масалалар юзасидан раҳбар кадрларнинг билим даражасини оширишдан иборат.

Олимлар лабораториясида яратилаётган қимматли тажрибалар ҳар бир хўжалик даласида ва фермасида муваффақиятли жорий қилиниши учун, йил сайин тобора кўплаб олинаётган янги, қудратли техникадан, турли химикатлардан ва гербицидлардан билиб фойдаланиш учун қишлоқ хўжалик ходимлари ўз билимларини доимо ошириб боришлари керак.

Ана шу мақсадда Тошкентдаги тўққизта техникум қошида ўрта ихтисослик қишлоқ хўжалик мутахассисларининг малакасини ошириш курслари ҳам очилган. Бу курсларда ҳозир 180 дан ортиқ агроном, энтомолог, ер тузувчи, зоотехник, ветфельдшер, гидротехник, ҳисобчи ва бошқа ходимлар ўз малакаларини оширдилар. Тошкент қишлоқ хўжалик техникуми, Тошкент учёт-бухгалтерия техникуми ва Чиноз наслчилик техникумларида ўқиш-ўқитиш ишлари айниқса яхши йўлга қўйилган.

Ўрта Осиё машина-синаш станцияси қошидаги машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко раҳбарлик қилаётган пахтачиликни комплекс механизациялаш илғор тажриба мактаби ва Ўзбекистон ССР чорвачилик илмий тадқиқот институти «Красний водопад» тажриба-синов хўжалиги қошида ташкил этилган ва республикамизнинг машҳур сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная раҳбарлик қилаётган машинада сут соғиш илғор тажриба мактаби ҳам катта шуҳрат қозонди. Бу ерда бригада бошлиқлари, ферма мудирлари, сут соғувчилар ва бошқа ходимлар билан мунтазам машғулот олиб борилади.

Ўзбекистон ССР сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик, шоликорлик, баҳорикор ғаллачилик илмий тадқиқот институтлари, академик Шредер номли Ленин орденли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти қошида очилган курсларда эса қишлоқ хўжалик тармоқларининг рентабеллигига таъсир этувчи омиллар ўрганилади ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш харажатларини камайтириш йўллари аниқланади.

Афсуски, областнинг барча район ва хўжаликларида ҳам қишлоқ хўжалик кадрлари тайёрлаш ва малакасини ошириш ишларига жиддий эътибор берилягти, деб бўлмайди. Хусусан, Бекобод, Бўка ва Янгийўл районларида бу муҳим иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Шуни айтиш керакки, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлиги ва совхозлар министрлиги томонидан колхоз-совхоз раҳбар кадрлари ва мутахассисларининг малакасини ошириш юзасидан белгиланган план бажарилмай қолмоқда. Масалан, олий ўқув юртларига пландаги 106 киши ўрнига 78 киши, ўрта ихтисосли малака ошириш курсларига пландаги 86 киши ўрнига атиги 12 киши юборилган.

Кадрлар тайёрлаш ва ўқитиш иши партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида белгиланган муҳим тадбирларининг бир қисми эканлигини асло унутмаслик керак. Область қишлоқ хўжалик органлари ҳамма жойда кадрлар ўқишини, қишлоқ хўжалик билимлари университети, илғор тажриба-мактабларининг мунтазам ишлашини таъминлашлари ва «Узсельхозтехника» район бўлимлари ва совхозларда механизаторлар тайёрлаш ишларини пухта ташкил этишлари керак.

Р. ЗУФАРОВ,

Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги раҳбар кадрлар бошқармасининг катта инспектори.

УЛКАН ОДИМЛАР

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб ва тўққизинчи беш йиллик биринчи йили планини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб. Ўтган ярим йилликда халқ хўжалигини ривожлантиришда, халқ фаровонлигини ва маданий турмуш даражасини оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришдилар.

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1971 ЙИЛ БИРИНЧИ ЯРМИДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

I. САНОАТ

Маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ярим йиллик плани ошириб бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан саноат ишлаб чиқариши ҳажми 8,5 процент кўпайди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 7 процент ошди. Ярим йиллик планда кўзда тутилганидан 4,5 миллиард сўмлик саноат маҳсулоти кўп реализация қилинди.

Саноат энг муҳим тармоқларининг маҳсулоти 1970 йилнинг биринчи ярмига нисбатан қуйидаги миқдорда кўпайди.

Электр энергетика	10 процент
Ёқилғи саноати	6 процент
Қора ва рангли металлургия	6 процент
Химия ва нефть химияси саноати	11 процент
Машинасозлик ва металлни қайта ишлаш	11 процент
Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати	6 процент
Бинокорлик материаллари саноати	8 процент
Енгил саноат	9 процент
Озиқ-овқат саноати	6 процент
Маданий-маиший ва рўзғор моллари ишлаб чиқариш	12 процент

Ярим йиллик планни ҳамма умумиттифоқ ва иттифоқ — республика саноат министрликлари ҳамда барча иттифоқдош республикалар ошириб бажарди. Айрим министрликларга оид маълумотлар қуйида келтирилади.

	Маҳсулот реализация қилиш ярим йиллик планининг бажарилиш проценти	1971 йил биринчи ярмида 1970 йил биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми	Меҳнат унумдорлиги
СССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги	102	110	107
Нефть саноати министрлиги	102	107	107
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	102	109	107
Газ саноати министрлиги	102	112	106
СССР кўмир саноати министрлиги	103	104	107
СССР қора металлургия министрлиги	102	105	106
СССР рангли металлургия министрлиги	101	106	107
Химия саноати министрлиги	103	112	109
Оғир, энергетика ва транспорт машинасозлиги министрлиги	101	107	106
Электр-техника саноати министрлиги	102	108	107
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	102	111	110
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	102	109	107
Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги	104	122	118
Автомобил саноати министрлиги	104	116	111
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	103	109	108
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик министрлиги	102	111	109
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор асбоблари министрлиги	102	110	108
СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлиги	102	106	107
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	102	108	107
СССР бинокорлик материаллари саноати министрлиги	103	108	107
СССР енгил саноат министрлиги	102	109	109
СССР озиқ-овқат саноати министрлиги	103	104	104
СССР гўшт ва сут саноати министрлиги	104	111	108
СССР балиқ хўжалиги министрлиги	103	102	102
СССР тайёрлаш министрлиги	108	107	107
Медицина саноати министрлиги	103	112	109
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	104	108	104

Иттифоқдош республикаларда (иттифоқ қарамоғидаги саноатни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиши ҳамда саноат ишлаб чиқариши ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари қуйидагича бўлди:

	Маҳсулот реализация қилиш ярим йиллик планининг бажарилиш проценти	1971 йил биринчи ярмида 1970 йил биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида: Ишлаб чиқариш ҳажми	Меҳнат унумдорлиги
РСФСР	102	108	107
Украина ССР	103	108	106
Белоруссия ССР	104	113	108
Ўзбекистон ССР	106	116	112
Қозоғистон ССР	102	107	105
Грузия ССР	104	107	106
Озарбайжон ССР	104	107	107
Литва ССР	103	109	107
Молдавия ССР	104	110	106
Латвия ССР	103	110	109
Қирғизистон ССР	104	114	111
Тожикистон ССР	105	115	112
Арманистон ССР	102	110	107
Туркманистон ССР	104	113	111
Эстония ССР	103	109	109

Умуман мамлакатда энг муҳим маҳсулотларни ишлаб чиқариш қандай бўлганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин.

	1971 йил биринчи ярмида ишлаб чиқарилди	1971 йил биринчи ярмида 1970 йил биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия — миллиард киловатт-соат	395	109
Нефть — миллион тонна	182	107
Газ конденсати — миллион тонна	2,4	128
Табиий газ — миллиард куб метр	105	108
Кўмир — миллион тонна	320	103
Шу жумладан кокслanувчи кўмир	85,7	105
Чўян — миллион тонна	43,8	104
Пўлат — миллион тонна	59,8	105
Прокат-жами — миллион тонна	47,5	103
Шу жумладан тайёр прокат	41,7	105
Пўлат қувурлар: миллион метр	992	104
Миллион тонна	6.6	109
Темир руда — миллион тонна	99,8	105
Минерал ўғитлар миллион тонна: таркибидаги тўйимли озуқаларини 100 процентга айлантириб ҳисоблаганда	7,2	116
шартли бирликларда	30,1	115
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари — минг тонна: таъсир қилувчи кучи 100 процентга айлантириб ҳисоблаганда	79,6	96
шартли бирликларда:	142	97
Кальцийлаштирилган сода — минг тонна	1869	103
Каустик сода — минг тонна	1008	105
Олтингугурт кислотаси — минг тонна	6224	107
Пластмасса ва синтетик смолалар — минг тонна	915	113
Химиявий тола — минг тонна	330	109
Автопокришкалар — миллион дона	18,1	106
Турбиналар — миллион киловатт	9,3	107
Турбиналарга генераторлар — миллион киловатт	6,0	112
Ўзгарувчан ток электр двигателлари — миллион киловатт	19,1	106
Металл қирқиш станоклари: миллион сўмлик	516	109
минг дона	104	103
Жами металл қирқиш станоклари орасида — сонли программ бошқарув станоклари — дона	1075	157
Темирчилик-пресс машиналари: миллион сўмлик	132	108
Минг дона	21,2	102
Автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси приборлари, воситалари — миллион сўмлик	1676	118
Домна ва пўлат қуйиш ускуналари — минг тонна	50,[illegible]	98
Прокат ускуналари — минг тонна	73,[illegible]	104
Нефть аппаратлари — минг тонна	71,8	108
Химия ускуналари ва уларга запас қисмлар — миллион сўмлик	222	113
Полимер материалларни қайта ишлаш ускуналари ва уларга запас қисмлар — миллион сўмлик	38,7	115
Тўқимачилик саноати учун технология ускуналари ва уларга запас қисмлар — миллион сўмлик	177	105
Озиқ-овқат, гўшт-сут ва балиқ саноати учун технология ускуналари ва запас қисмлар — миллион сўмлик	173	104
Магистрал тепловозлар: секция ҳисобидан	764	102
минг от кучи ҳисобидан	1940	102
Магистраль электровозлар: дона ҳисобида	167	100,6
минг от кучи ҳисобидан	1268	99,7
Магистраль юк вагонлари — минг дона	31,3	113
Автомобиллар — минг дона	541,5	122
шу жумладан: юк автомобиллари	282,9	110
енгил автомобиллар	235,0	144
автобуслар	23,6	99,6
Тракторлар — минг дона	235	104
Тракторларга запас қисмлар — миллион сўм	409	105
Трактор прицеплари — минг дона	167	123
Қишлоқ хўжалик машиналари-жами — миллион сўмлик	1124	109
Қишлоқ хўжалик машиналарига запас қисмлар — миллион сўмлик	127	102
Дон комбайнлари — минг дона	50,7	103
Пахта териш машиналари — минг дона: физик бирликларда	3,3	119
икки қаторли қилиб ҳисоблаганда	5,6	100
Экскаваторлар — минг дона	16,6	108
Бульдозерлар — минг дона	18,5	113
Иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди) — миллион куб метр	159	102
Қоғоз — миллион тонна	2,2	107
Картон — миллион тонна	1,3	108
Цемент — миллион тонна	49,3	106
Йиғма темир бетон — миллион куб метр	44	108
Иморатбоп ғишт — миллиард дона	21	104
Шифер — миллиард шартли тахта	3,1	107
Томга ёпиладиган юмшоқ материал — миллион квадрат метр	666	103
Дераза ойнаси — миллион квадрат метр	117	103

(Давоми 3-бетда).

ҚУВОНЧЛИ РАҚАМЛАР

Республика халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1971 йилнинг биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади:

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошира бориб ва тўққизинчи беш йиллик биринчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақага қўшилиб, 1971 йилнинг биринчи ярмида экономикани, фан ва маданиятни янада ривожлантириш ҳамда халқ фаровонлигини оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришдилар.

Республика саноатининг ходимлари саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан 1971 йил биринчи ярми планини ошириб бажардилар. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 16 процент кўпайди.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ярим йиллик планини Тошкент шаҳри, республикадаги барча областлар ва Қорақалпоғистон АССР саноати ошириб бажарди.

Саноатдаги энг муҳим тармоқларнинг маҳсулоти бултурги йилнинг шу давридагига нисбатан қуйидагича ўсди: электр энергетикада — 118 процент, ёқилғи саноатида — 104 процент, қора ва рангли металлургияда — 110 процент, химия ва нефть химияси саноатида — 114 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноатида — 110 процент, енгил саноатда —124 процент, озиқ-овқат саноатида — 115 процент.

Электр энергияси ишлаб чиқариш 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 1526 миллион киловатт-соат, газ қазиб чиқариш 696 миллион кубметр, химия ускуналари ишлаб чиқариш 1110 минг сўмлик, кўрак чувиш машиналари ишлаб чиқариш 431 дона, трактор культиваторлари ишлаб чиқариш 431 дона, минерал ўғит ишлаб чиқариш 253 минг тонна кўпайди.

Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ҳам ўсди. мебель ишлаб чиқариш 2 миллион 811 минг сўмлик, тайёр шойи газлама ишлаб чиқариш 4 миллион 628 минг квадрат метр, ички трикотаж ишлаб чиқариш 1 миллион 348 минг дона, чарм пойабзал ишлаб чиқариш 199 минг жуфт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ишлаб чиқариш 9,5 минг тонна ошди.

Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 12 процент ошди. Маҳсулот ўсишнинг 76 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Товар маҳсулот таннархини камайтириш плани бажарилди. Республика халқ хўжалиги бўйича умуман олинган фойда ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 25 процент, шу жумладан саноатда 41 процент кўпайди.

Аммо, Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида таъкидлаб ўтилганидек, республика саноати баъзи саноат буюмларини ишлаб чиқариш юзасидан йилнинг биринчи ярми планининг бажарилишини таъминламади. Саноат умуман асосий кўрсаткичлар бўйича планни бажарган ҳолда, айрим корхоналар маҳсулотни реализация қилиш планини бажара олмади, меҳнат унумдорлигини ошириш, товар маҳсулотини таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқларнинг бажарилишини таъминламади, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада кўпайтириш учун резервлардан тўлиқ фойдаланолмади.

Халқ хўжалигини етакчи тармоқлари фан ва техникани халқ хўжалигига жорий қилиш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш асосида, прогрессив технология процессларини жорий қилиш асосида анча ривожланди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади: қишлоқ меҳнаткашлари сув танқислиги орқасида рўй берган қийинчиликларни бартараф қилиб, олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Кўкламги дала ишлари уюшқоқлик билан ўтказилди. Баҳорги экинлар экиш юзасидан белгиланган план бажарилди. Хўжаликларнинг барча категориялари бўйича ҳамма қишлоқ хўжалик экинлари майдони 3,4 миллион гектар бўлди. Барча областларда 1,7 миллион гектар майдонга чигит экилиб, план ошириб бажарилди. Маккажўхори ва бошқа озуқа экинлари ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ экилди. Ғаллакор хўжаликларнинг далаларида дон экинлари йиғиштириб олинмоқда. Картошка, сабзавот ва маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олишга киришилди.

Республика чорвадорлари ем-хашак етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун мавжуд ҳамма резервлардан фойдаланмоқдалар. Колхоз ва совхозлар бу йил ем-хашак тайёрлашнинг прогрессив усулини қўлламоқдалар — сенаж жамғармоқдалар, витаминли ўт унини тайёрламоқдалар.

Республика колхоз ва совхозларида қорамол туёғи ўтган йилдагига нисбатан кўпайиб, 104 процентни, сигирлар 100,6 процентни, чўчқалар 111 процентни, қўй ва эчкилар 103 процентни ташкил этди.

Чорва маҳсулдорлиги ошди. Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутнинг ўртача миқдори ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 14 процент, товуқлардан олинган тухум 4 процент ошди.

Чорвачилик маҳсулотларидан кўпчилигини давлат йўли билан харид қилиш ҳам бу йил ўсди. Чорва ва парранда сут, тухум, жун харид қилиш ярим йиллик планлари, пилла ва қоракўл тери харид қилиш йиллик планлари бажарилди.

Қишлоқ хўжалигини замонавий техника билан таъминлаш давом эттирилди. 1971 йилнинг биринчи ярмида республика қишлоқ хўжалиги ҳамма маркалардаги 8,4 минг трактор, 2,2 минг юк автомобили ва ихтисослаштирилган автомобиллар, 422 та дон ўриш комбайни, силосбоп экинларни йиғиштириб оладиган 419 комбайн, 3,9 минг трактор плуги, 1,9 минг пахта териш машинаси, 6,9 минг культиватор, 2,9 минг трактор селкаси, 3,1 минг косилка ҳамда бошқа машина ва механизмлар олди.

Республика қишлоқ хўжалиги бундан ташқари 2 миллион 223 минг тонна минерал ўғит ҳам олди. Бу — 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 114 минг тонна кўп.

Транспорт ходимлари анчагина муваффақиятларга эришдилар. Ўрта Осиё темир йўли юк ташиш ярим йиллик планини 103 процент, шу жумладан, Ўзбекистон территориясида жойлашган темир йўл бўлимлари 102 процент бажардилар. Ўрта Осиё темир йўлида юк ташиш 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 5 процент, Ўзбекистондаги бўлимлар бўйича эса 6 процент кўпайди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти юк ташиш ярим йиллик планини 103 процент, юк обороти планини 102 процент бажарди. Пассажирлар ташиш плани ҳам ошириб бажарилди.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси пассажирлар ташиш ярим йиллик планини 101 процент, пассажир обороти планини 103 процент бажарди.

Авиация махсус ишлар ярим йиллик планини 102 процент бажарди. 1853 минг гектар майдонда авиация химия ишлари бажарилди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида айтилишича, янги беш йилликнинг биринчи йилида капитал қурилиш янада ривожланди. Республика халқ хўжалигининг турли тармоқларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ва объектлари ишга туширилди.

Республика халқ хўжалигига сарфланган давлат капитал маблағлари 1 миллиард 185 миллион сўм, шу жумладан марказлаштирилган тартибда сарфланган капитал маблағлар 1 миллиард 100 миллион сўм бўлди, ёки ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 3 процент кўпайди.

Республикадаги қурилиш ташкилотлари меҳнат унумдорлиги планини умуман бажардилар.

Ўтган ярим йил ичида, дейилади Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада юксалтириш, уларга маданий ва маиший хизматни янада яхшилаш тадбирлари амалга оширилди.

Республика халқ хўжалигида (колхозлардан ташқари) банд бўлган ишчи ва хизматчиларнинг сони, дастлабки маълумотларга қараганда, 1971 йилнинг биринчи ярмида 2,6 миллион киши бўлди ва 1970 йилнинг шу давридагига нисбатан 2,6 процентга кўпайди.

КПСС XXIV съездининг беш йиллик план ҳақидаги директиваларини бажариш юзасидан иш ҳақининг минимал миқдорини ойига 70 сўмгача кўпайтириш тадбирлари амалга оширилмоқда ва айни вақтда темир йўл транспортида ўртача иш ҳақи оладиган ишчи ва хизматчиларнинг ставка ва окладлари кўпайтирилмоқда. Шунингдек совхозлардаги ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ, сув ва ўрмон хўжалиги ҳамда «Сельхозтехника» тракторчи-машинистларининг тариф ставкалари оширилмоқда.

Республика халқ хўжалигида ишлаётган бир ходимнинг пул бадалида оладиган ўртача ойлик иш ҳақи (колхозлардан ташқари) 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан, дастлабки маълумотларга қараганда, 5,5 процент кўпайди ва 117 сўм бўлди.

Аҳолининг ижтимоий истеъмол фондларидан оладиган тўлов ва эҳтиёжлари ўтган йилнинг шу давридагидан 6 процент ортди.

Умуман республикада маиший хизмат кўрсатиш ярим йиллик плани 101 процент, шу жумладан шаҳар жойларида 103 процент ва қишлоқ жойларида 99 процент бажарилди. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари шохобчалари ўсди.

Шаҳарларни, шаҳар посёлкаларини ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктларни тобора обод қилиш соҳасидаги ишлар давом эттирилди, уй жойларни ва коммунал маиший корхоналарни газ билан таъминлаш давом эттирилди.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришилди. Таълимнинг ҳамма турларига 4 миллиондан ортиқ киши жалб этилди.

Республикада 1971 йилнинг биринчи ярмида киноустановкалар, клублар ва халқ кутубхоналари шохобчалари кенгайтирилди. Аҳолига медицина хизмати яхшиланди.

Республика аҳолисининг умумий сони, дастлабки маълумотларга қараганда 12,5 миллион киши бўлди.

(ЎзТАГ).

МАРОҚЛИ ВА ФОЙДАЛИ САФАР

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан, СССРда меҳмон бўлиб турган Араб Социалистик уйғониш партияси (Сурия) партия ходимлари делегацияси бир неча кун мобайнида Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишди. Делегация Тошкент, Самарқанд ва Сирдарё областларидаги бир қанча колхоз, совхоз ва илмий муассасаларда бўлди, қишлоқ хўжалигига партиявий раҳбарлик тажрибасини, пахтакорларни янги техника билан таъминлаётган саноат корхоналарининг ишини иштиёқ билан ўрганди. Суриялик меҳмонлар Тошкент шаҳридаги янги қурилишларни, В. И. Ленин Марказий музейининг филиалини томоша қилдилар.

Делегация раҳбари Араб Социалистик уйғониш партияси Аллеп область комитетининг секретари Т. Баккур Ўзбекистон телеграф агентлиги мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Бизнинг бу сафаримиз ғоят мароқли ва фойдали бўлди. Бу сафаримиз совет кишиларининг коммунизм қуриш йўлида КПСС раҳбарлигида эришаётган муваффақиятларини аниқ равшан билиб олишимизга ёрдам берди.

Делегация бошлиғи бу сафар тўғрисида гапириб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг юксак даражага эришганлиги менда ва ҳамроҳларимда кучли таассурот қолдирди. «Биз, деди меҳмон, ҳамма жойда деҳқонлар замонавий техникадан кенг фойдаланаётганларига ишонч ҳосил қилдик. Бу техника экономикани тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлайди, меҳнат унумдорлигини анча оширади. Совет тузуми ва қудратли техника Ўзбекистон пахтакорларининг маъмур ҳаёт кечиришларига имконият яратиб берди. Колхоз ва совхозлардаги кишилар муҳтожлик нималигини билмайдилар. Саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари мўл эканлигини ўз кўзимиз билан кўрдик».

Ўзбекистон билан танишиб чиқиш, деди Т. Баккур, «Совет Иттифоқида яшовчи турли миллатларга мансуб кишилар қардошлик ва дўстлик алоқалари туфайли, мақсад бирлиги туфайли бирбири билан маҳкам боғланганлиги»ни кўрсатди.

Делегация аъзолари Ўзбекистон меҳнаткашларининг меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

УЛКАН ОДИМЛАР

(Боши 2-бетда).

Газламалар — миллион квадрат метр:		
ип газлама	3170	103
жун газлама	335	106
зиғир толасидан тўқилган газлама	385	109
шойи газлама	594	106
Тикувчилик буюмлари — миллиард сўмлик	8,4	107
Ички трикотаж — миллион дона	421	103
Устки трикотаж — миллион дона	222	111
Чарм пойафзал — миллион жуфт	346	102
Гўшт (саноатда ишлаб чиқарилган) — миллион тонна	3,5	116
Колбаса маҳсулотлари минг тонна	1177	107
Озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулоти — миллион сўмлик	1006	95
Сариёғ — минг тонна	460	104
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти (сутга айлантириб ҳисобланган) — миллион тонна	10,5	103
Жирли пишлоқ ва бринза — минг тонна	235	102
Ўсимлик ёғи — миллион тонна	1,5	108
Кондитерлик маҳсулотлар — миллион тонна	1,5	99,8
Консервалар — миллиард банка	3.3	109
Омухта ем — миллион тонна	14	114
Совун — минг тонна	656	86
Синтетик кир ювиш воситалари — минг тонна	248	107
Соатлар — миллион дона	20,8	105
Чинни — фаянс идишлар — миллион дона	318	113
Радио приёмник ва радиолалар — миллион дона	4,3	113
Телевизорлар — миллион дона	2,9	85
Холодильниклар — миллион дона	2,3	112
Кир ювиш машиналари — миллион дона	2,2	83
Мотоцикл ва мотороллерлар — минг дона	436	105
Велосипедлар ва мотовелосипедлар — миллион дона	2,2	103
Мебель — миллиард сўмлик	1,5	111

Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 32 миллиард киловатт соат электр энергия, 12 миллион тонна нефть, 7,8 миллиард куб метр газ, 10 миллион тонна кўмир, 1,5 миллион тонна чўян, 2,7 миллион тонна пўлат, 1,5 миллион тонна қора металлар прокати, 42 миллион метр пўлат қувурлар, 3,8 миллион тонна (шартли бирликларда) минерал ўғит, 104 минг тонна пластмасс ва синтетик смола, 28 минг тонна химиявий тола, 41 миллион сўмлик металл қирқиш станоклари, 253 миллион сўмлик автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси приборлари воситалари, 3,7 минг дона юк вагони, 96 минг дона автомобиль, 92 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, 2,9 миллион тонна цемент **ишлаб чиқарилди.** Рангли ва нодир металлар, нефть химияси ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари, иморатбоп ёғоч, қоғоз ва картон ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўпайди: ҳамма турдаги газламалар ишлаб чиқариш 197 миллион квадрат метр, тикувчилик буюмлари ишлаб чиқариш 572 миллион сўмлик, ички ва устки трикотаж ишлаб чиқариш 32 миллион дона, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш 346 минг тонна, ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш 114 минг тонна, консерва ишлаб чиқариш 280 миллион банка, кир ювиш синтетик воситалари ишлаб чиқариш 16 минг тонна, радиоприёмниклар ва радиолалар ишлаб чиқариш 500 минг дона, холодильниклар ишлаб чиқариш 244 минг дона, мебель ишлаб чиқариш 143 миллион сўмлик кўпайди.

Саноат ишининг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Электр станцияларда ёнилғи сарфлаш 2 процент камайтирилди; қора металлургияда домна печларининг фойдали ҳажмидан фойдаланиш бир процент яхшиланди; цемент саноатида айланма печларнинг соатлик иш унуми 5 процент ва тегирмонларнинг соатлик иш унуми 3 процент кўпайди. Тўқимачилик саноати корхоналарида йигирув ва тўқув ускуналарининг унумдорлиги ошди.

Саноат маҳсулотининг **таннархи** пасайди. Умуман халқ хўжалигида ва унинг ҳамма тармоқларида фойда олиш ярим йиллик плани ошириб бажарилди. 1970 йилнинг биринчи ярмига нисбатан фойда олиш 10 процент, шу жумладан саноатда ҳам 10 процент ошди.

Саноатда ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш учун резервлардан ҳали ҳам тўлик фойдаланилмаётир. Ҳамма министрликлар ярим йиллик планни бажаргани ҳолда корхоналарнинг бир қисми маҳсулотни реализация қилиш ва фойда олиш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармади. Газ конденсати қазиб олиш, олтингугурт кислотаси, домна ва пўлат эритиш ускуналари, нефть аппаратлари, ип ва жун газлама, чарм пойафзал, озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулоти, сариёғ, ва бошқа айрим турдаги маҳсулотларнинг ишлаб чиқариш ярим йиллик плани бажарилмай қолди; айрим жойларда маҳсулотнинг зарур турларини ишлаб чиқариш таъминланмади. Бир қанча саноат объектларида ишлаб чиқаришнинг лойиҳада белгиланган даражасига, маҳсулот таннархи ва меҳнат унумдорлиги даражасига эришиш суст бормоқда.

* * *

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва саноат корхоналари халқ хўжалигини ҳамма тармоқларида **фан-техника тараққиётининг** энг муҳим проблемаларини ҳал этиш устидаги ишларни давом эттирдилар.

Техникавий-иқтисодий ва эксплуатацион кўрсаткичлари яхшироқ бўлган саноат маҳсулотининг 500 тадан ортиқ янги турлари ўзлаштирилди ва кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Халқ хўжалигига **1,8 миллионтадан ортиқ ихтиро ва рационализаторлик таклифи жорий этилди,** бу эса ҳар йили 1,6 миллиард сўмни тежаб қолиш имконини беради.

Шу билан бирга айрим министрликларнинг баъзи корхоналари ва ташкилотлари илмий тадқиқот ишлари ўтказиш ҳамда фан ва техника ютуқларини жорий этиш планини тўла бажармади.

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Колхоз ва совхозлар кўкламги дала ишларини уюшқоқлик билан ўтказдилар. Хўжаликларда белгиланган баҳори буғдой экинларни экиш плани ошириб бажарилди. Баҳори буғдой, шоли, қанд лавлаги, пахта, кунгабоқар ва бошқа экинлар белгиланганидан кўпроқ экилди.

Мамлакатдаги барча қишлоқ хўжалик **экинлари майдони** 206,8 миллион гектар бўлди. Суғориладиган ва захи қочирилган ерларда экин майдонлари кўпайди. Ҳамма жойда экинларни парвариш қилиш, пичан ўриш ва ем-хашак тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда. Мамлакатнинг кўп районларида дон экинларини ўриб-йиғиб олиш қизитиб юборилди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш орта борди. Колхоз ва совхозларда ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан гўшт 8 процент, шу жумладан чўчқа гўшти 22 процент ва парранда гўшти 27 процент, сут бир процент, тухум 16 процент кўп тайёрланди.

Барча категориялардаги хўжаликларда **чорвачилик маҳсулотлари давлат хариди қуйидагича бўлди:**

	Йилнинг биринчи ярмида: 1970 й.	1971 й.	1971 йилда 1970 йилга нисбатан процент ҳисобида
Чорва ва парранда (тирик вазнда) — минг тонна	5818	6446	111
Сут — миллион тонна	22,4	23,0	103
Тухум — миллиард дона	10,9	12,7	117

Йилнинг биринчи ярмида чорва ва тухумни **пландан ташқари харид қилиш юзасидан белгиланган ҳажмни эътиборга олганда,** план ошириб бажарилди. Сут ўтган йилдагидан 618 минг тонна кўп харид қилинди. Аммо пландан ташқари харид қилиш бўйича олинган сут мўлжалдагидан анча кам бўлди. Шу йилнинг биринчи ярмида давлатга сотиладиган чорванинг сифати яхшиланди; колхоз ва совхозлар қорамолнинг 90 процентидан кўпини жуда яхши семиртириб ва ўртача семиртириб сотдилар.

Колхоз ва совхозларда **маҳсулдор мол туёғи ва паррандалар** сони 1 июлга қадар қуйидагича бўлди (миллион бош ҳисобида):

	1970 й.	1971 й.	1971 йилда 1970 йилга нисбатан процент ҳисобида
Қорамол	73,0	76,7	105
шу жумладан сигирлар	24,2	24,8	103
Чўчқалар	44,5	51,0	115
Қўй ва эчкилар	134,9	137,9	102
Паррандалар	425,8	474,5	111

Аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида қорамол, қўй ва эчки туёғи 1971 йил 1 июлга қадар бутун мамлакатда тахминан ўтган йилги даражада бўлди; чўчқалар сони 10 процент кўпайди.

Давлат ва колхозларнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун сарфлаган **капитал маблағлари** ишларнинг бутун комплекси бўйича 8,4 миллиард сўмни ташкил этди ва 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 11 процент ортди.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини замонавий техника билан мустаҳкамлаш давом эттирилди. Қишлоқ хўжалигига 152 минг трактор, шу жумладан 59 мингта ҳайдов трактори, 83 мингта юк автомобили ва ихтисослаштирилган автомобиль, 46 мингта ғалла ўриш комбайни, 4,9 мингта лавлаги қазийдиган комбайн, силосбоп экинларни йиғиштириб оладиган 19 мингта комбайн, маккажўхори йиғиштириб оладиган 3,1 мингта комбайн ва картошка қазийдиган 4,8 мингта комбайн, 3,3 мингта пахта териш машинаси, 26 мингта қаторли жатка, 105 мингта трактор плуги, 13 мингта ерни юза ҳайдайдиган машина (лущильник), 95 мингта культиватор, 79 мингта сеялка, 75 мингта косилка, 36 мингта трактор паншахаси, 24 мингта минерал ўғит соладиган машина, 30 мингта органик ўғит сочадиган машина, 8,7 мингта гербицид-аммиак машинаси, 6,5 мингта ёмғир ёғдириш машинаси, 7,9 мингта прессподборщик, 39 мингта универсал юк ортиш машинаси, 25 мингта сут соғиш установкаси, 12 мингта дон тозалаш машинаси ва кўп миқдорда бошқа машина ҳамда механизмлар етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалиги 24,5 миллион тонна **минерал ўғит** ва 205 минг тонна озуқа фосфати олди. Минерал ўғит етказиб бериш ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 3,2 миллион тонна ва озуқа фосфати етказиб бериш 83 минг тонна кўпайди.

Қишлоқ хўжалигига техника, минерал ўғит ва озуқа фосфатлари етказиб бериш ярим йиллик плани ошириб бажарилди.

III. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Транспорт барча турларининг юк обороти 1,9 триллион тонна-километрни ташкил этди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 6 процент кўпайди. Транспорт барча турларининг **пассажир обороти** 261 миллиард пассажир-километрни ташкил этди ва 5 процент кўпайди.

Транспорт турлари бўйича ярим йиллик планнинг бажарилиши қуйидагича бўлди:

	1971 йилнинг 1-ярмида бажарилгани	ярим йиллик планни бажарилиш проценти	1971 йилнинг 1-ярми 1970 йилнинг 1-ярмига нисбатан процент ҳисобида
Юк обороти — миллиард тонна-километр			
Темир йўл транспорти	1.301	103	105
Умумий фойдаланишдаги дарё транспорти	66	99,5	102
Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти	33	104	108
Нефть қувур транспорти	157	103	117
Юк ташиш — миллион тонна			
Темир йўл транспорти	1.492	102	105
Умумий фойдаланишдаги дарё транспорти	140	102	103
Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти	1.915	103	107
Нефть-қувур транспорти	172	103	104

Денгиз транспорти чет элларда ва каботаж сузиб юк ташиш ярим йиллик планини бажарди. Сузишнинг ҳамма турларида юк обороти ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нсбатан 7 процент ва юк ташиш 5 процент кўпайди. Шу билан бирга, кемаларнинг бекор тўхтаб туриши ва юксиз қатнови ҳамон кўпдир.

Ҳаво транспорти пассажир обороти планини 101 процент, авиация ёрдамида ташишнинг умумий ҳажми планини 99 процент бажарди. Пассажир обороти 1970 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 11 процент ва авиация орқали ташишнинг умумий ҳажми 9 процент кўпайди. Халқ хўжалиги тармоқларида авиациядан фойдаланиш иш плани 109 процент бажарилди: бу ишларнинг ҳажми 13 процент кўпайди.

Темир йўл транспорти тошкўмир, кокс, нефть маҳсулотлари, темир ва марганец рудалари, қора металл, ёғоч-тахта, цемент, минерал ўғит, ғалла ташиш ярим йиллик планини бажарди: рангли металл рудалари ва олтингугурт хом ашёси, саноат хом ашёси ҳамда формовка материаллари, донадор шлаклар, флюслар, огнеупорлар, метал конструкцияларини ташиш плани бажарилмай қолди. Локомотив ва юк вагонларининг ўртача суткалик иш унумдорлиги плани бажарилди. Юк ташишда банд бўлган ходимларнинг меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан ортди ва ташиш таннархи камайди. Подъезд йўлларда юк вагонининг ўртача тўхташ вақти қисқарди. Шу билан бирга саноат корхоналарининг талайгина қисми вагонларнинг белгиланган нормадан ортиқ вақт юк ортиб ва юк тушириб тўхтаб қолишига йўл қўймоқда.

Дарё транспорти қуруқ юк, нефть ва нефть маҳсулотларини, ёғоч-тахта ва ўтинни солларда ташиш ярим йиллик планини бажарди.

Умумий фойдаланишдаги транспорт юк автомобилларининг унумдорлиги 5 процент кўпайди; айни вақтда автомобилларнинг юксиз қатнаши бултурдагига қараганда бирмунча камайган бўлсада, бундай қатнов ҳамон кўплигича қолмоқда.

Алоқа корхоналари (почта, телеграф, телефон, радио) маҳсулотининг умумий ҳажми 9 процент кўпайди; аммо ярим йиллик план бирмунча бажарилмай қолди.

Транспорт корхоналарида **олинган фойда** ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 9 процент, алоқа корхоналарида 12 процент кўпайди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Ўтган ярим йилликда давлат капитал маблағлари ҳисобига қиммати 16,6 миллиард сўм бўлган **асосий фондлар** ишга туширилди. Бу эса таққослаб олинган нархларда ўтган йилнинг шу даврида ишга туширилган асосий фондларга нисбатан 4 процент ортиқдир.

Қурилишда қурилиш-монтаж ташкилотларини планлаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчириш давом эттирилди. Бу йил 230 та қурилиш монтаж трести ва уйсозлик комбинатлари ҳамда бошқа ташкилотлар планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига мувофиқ ишлади. Бу ташкилотлар бажарадиган пудрат ишларнинг ҳажми умуман халқ хўжалигида бажариладиган пудрат ишлари жами ҳажмининг 10 процентидан кўпроғини ташкил этади. Янги системага кўчирилган пудратчи ташкилотлар тамомланган объектлар бўйича ва иш босқичлари бўйича қурилиш ҳамда монтаж ишлари планини ва фойда планини анча ошириб бажардилар.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

Электр станцияларида икки миллион киловатт янги қувватлар ишга туширилди. Арманистонда Раздан ГРЭСи ва Грузияда Ингури ГЭСи, Татаристон АССРда 3-Қозон ТЭЦи ишга туширилди: Винница областининг Ладижинский ГРЭСида ҳар бири 300 минг киловатт қувватли иккита энергетика блоки ишга туширилди. Свердловск областидаги Рефтинск ГРЭСида шу хилдаги бир блок ишга туширилди. Молдавия ГРЭСида 200 минг киловатт қувватли энергетика блоки муддатидан илгари иш бошлади.

Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноатида. Херсон ва Кириш нефтни қайта ишлаш заводларида, Пермдаги нефтни қайта ишлаш комбинатида, Черкес, Лисичан ва Мингечаур резина-техника буюмлари заводларида ва Кременчук қурум заводида янги қувватлар ишга туширилди.

Кўмир саноатида Тула областидаги Шарқий-Гризловский разрези, Кировоград областида Светлопульск шахтаси ишга туширилди, кўмир саралаш фабрикаларининг қуввати оширилди.

Металлургия саноатининг қуввати анча кўпайди. Қора металлургияда Ғарбий-Сибирь заводида энг йирик домна печи, аглолент ва кокс батареяси Қарағанда комбинатида домна печи ва донадор шлак установкаси ишга туширилди, Соколовский-Сарбой ва Қочқонар кон-саралаш комбинатларида темир-руда окатишларини ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди, Украинада «Родина» темир-руда шахтаси ишга туширилди. Рангли металлургияда Жезқозғон кон-металлургия комбинати ва Ачинск глинозем комбинатида, Павлодар ва Красноярск алюминий заводларида, Норильск кон-металлургия комбинатида янги қувватлар ишга туширилди.

Химия саноати бўйича Литвадаги Ионав азотли ўғит комбинатида синтетик аммиак ишлаб чиқарувчи қувватлар, Ўзбекистондаги Навоий химия комбинатида аммиак селитраси ва аммиак, Гродно химия комбинатида карбамид, Константиновский химия заводида олтингугурт кислотаси, Украинадаги Ровно азотли ўғит заводида, Суми химия комбинатида, Арманистондаги Алаверди мис-химия комбинатида, Новомосковскдаги химия комбинатида каустик сода, Белоруссиянинг Могилев синтетик тола комбинатида химиявий тола ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

Машинасозлик бўйича Тольятти шаҳридаги Волжск автомобиль заводининг биринчи навбати, Хмельницкийдаги термопластавтоматлар заводь, Костромадаги автомат линиялар заводи ишга туширилди. Ишлаб турган машинасозлик заводларининг қувватлари оширилди.

Бинокорлик материаллари ва қурилиш индустрияси саноат бўйича Кемерово областидаги Топкинск цемент заводида ва Арманистон ССРдаги Раздан кон-химия комбинатида янги технология линиялари Лисичанск шиша заводида янги қувватлар ишга туширилди, Смоленскда уйсозлик комбинати ва йиғма темир-бетон ишлаб чиқарадиган бошқа корхоналар ишга туширилди.

Енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва гўшт-сут саноатининг қувватлари оширилди. Владивостокда чинни идишлар заводи, Бошқирдистондаги Чишма ва Литвадаги Кедай қанд заводлари. Ужгород ва Ворошиловградда гормол заводлари, Гурьев областининг Шевченко шаҳрида гўшт комбинат, Одесса областидаги Тарутинода пишлоқ заводи ва бошқа корхоналар ишга туширилди.

Қишлоқ хўжалигида давлат маблағлари ва колхозларнинг маблағлари ҳисобига қорамол боқиладиган 500 минг ўринли, чўчқа боқиладиган 800 минг ўринли, қўй боқиладиган бир миллиондан ортиқ ўринли ва парранда боқиладиган 8 миллион ўринли оғилхона ва паррандахоналар фойдаланишга топширилди. Давлат маблағлари ҳисобига 240 минг товуқ сиғадиган парранда фабрикалари қурилди, дон сақлаш учун 893 минг тонналик янги элеваторлар ва 253 минг тонналик механизациялаштирилган дон омборлари, «Союзсельхозтехника» системасидаги ташкилотларда йилига 7,2 мингта шартли ремонт қиладиган корхоналар, бир вақт ичида 55 минг тонна минерал ўғит, заҳарли химикатлар ва оҳак материаллари сақланадиган омборлар фойдаланиш учун топширилди.

102 минг гектар суғориладиган янги ерлар фойдаланишга топширилди. 179 минг гектар майдондан иборат захкаш ва botқоқ ерларнинг захини қочириш ҳамда қарийб 2,5 миллион гектар яйловларга сув чиқариш ишлари бажарилди. 75 минг гектар майдондаги суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш ва 46 минг гектар майдонда суғориш системаларини қайта қуриш ишлари бажарилди.

Халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам янги корхоналар ва ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

Сарфланган давлат **капитал маблағларининг** жами 31,8 миллиард сўмни ташкил этди. Бу — ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 8 процент кўп. **Пудрат** ишлари ярим йиллик плани 104 процент бажарилди: иш ҳажми 10 процент кўпайди.

Айрим министрликлар бўйича планнинг бажарилиши ва пудрат ишлари умумий ҳажмининг ўсиш суръатлари қуйидагича бўлди:

	Ярим йиллик планнинг бажарилиш проценти	1971 йилнинг 1-ярмида 1970 йилнинг 1-ярмига нисбатан процент ҳисобида
СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги	102	108
СССР Саноат қурилиши министрлиги	101	109
СССР Қурилиш министрлиги	101	109
СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги	102	110
Транспорт қурилиши министрлиги	105	110
СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	105	108
СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	106	115
Газ саноати министрлиги	105	111
СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	111	109

Колхозлараро қурилиш ташкилотлари бажарган ишлар хажми 16 процент кўпайди.

Қурилишда **меҳнат унумдорлиги** ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 5,7 процент ортди, қурилиш-монтаж ишлари **таннархи** 0,7 процент камайди, пудратчи қурилиш-монтаж ташкилотларининг **фойдаси** 16 процент кўпайди.

Пудрат ишлари плани умуман ошириб бажарилгани ҳолда, халқ хўжалиги ва саноатнинг бир қанча тармоқларида асосий фондларни, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш юзасидан берилган топшириқлар бажарилмай қолди ва ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмади. Айрим қурилиш ва монтаж ташкилотлари иш ҳажми меҳнат унумдорлиги, таннархини камайтириш ва фойда олиш юзасидан берилган планни бажармадилар.

V. ХАЛҚ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИНИ ОШИРИШ

Халқ хўжалигидаги **ишчи ва хизматчиларнинг сони** ярим йил мобайнида ўртача ҳисобда 91,3 миллион кишини ташкил этди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2,5 миллион киши ёки 3 процент кўпайди.

КПСС XXIV съездининг беш йиллик план ҳақидаги Директиваларини бажариш юзасидан ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини ошириш тадбирлари кўрила бошланди. 1971 йил 1 июлдан бошлаб темир йўл транспортидаги ишчи ва хизматчилар иш ҳақининг минимал миқдори ойига 70 сўмгача кўтарила бошланди. Айни вақтда ходимларнинг ўртача ҳақ оладиган категориялари ставкалари ва окладлари оширилмоқда. Мамлакатнинг бир қанча районларида совхозлардаги ва давлатга қарашли бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари, сув хўжалиги, ўрмон хўжалиги ва «Сельхозтехника» корхоналаридаги машинист-тракторчиларнинг тариф ставкалари оширилди.

Ишчи ва хизматчиларнинг пул бараварида оладиган ўртача ойлик иш ҳақи салкам 125 сўм бўлди ва ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4 процент кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондларидан бериладиган тўлов ва имтиёзлар қўшилган ҳолдаги иш ҳақи 1970 йилнинг биринчи ярмидаги 161 сўм ўрнига 168 сўм бўлди. **Колхозчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш** 5 процент кўпайди.

Ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан аҳолига бериладиган пул ва имтиёзлар 33 миллиард сўмдан ортиқ маблағни ташкил этди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан қарийб 7 процент ортди. Мана шу маблағлар ҳисобига аҳолига бепул ўқиш, бепул медицина ёрдами, пенсия ва нафақалар ва социал таъминот бўйича бошқа харажатлар, стипендияларни тўлаш, санаторийлар ва дам олиш уйларига бепул ва имтиёзли шартлар билан йўлланмалар бериш, мактабгача болалар муассасаларини таъминлаш, отпускалар ҳақини тўлаш ва социал-маданий хизматнинг бошқа турлари таъминланди.

КПСС XXIV съездининг пенсия таъминотини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорларига мувофиқ, СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига биноан, 1971 йил 1 июлдан бошлаб ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларга кексалик бўйича бериладиган, инвалидлик бўйича ва боқувчисидан ажралиб қолган тақдирда колхозчиларга бериладиган пенсияларнинг минимал миқдори оширилди; шунингдек, колхозчиларнинг пенсия таъминотини янада яхшилаш чоралари ҳам кўзда тутилди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўйган жамғармалари 1971 йил 1 июлга қадар қарийб 50 миллиард сўмга етди.

Шу йилнинг биринчи ярмида давлат ва кооператив савдосининг **чакана товар обороти** 78,5 миллиард сўмлик бўлди ва таққослаб олинган нархларда 7 процент кўпайди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани бажарилди, аммо қўшимча топшириқ бирмунча бажарилмай қолди.

Давлат ва кооператив савдосида **айрим товарларни сотиш** қуйидагича ўзгарди:

	Ярим йилда сотилгани 1970 йилнинг 1-ярмидагига нисбатан процент ҳисобида
Ғалла маҳсулотлари	104
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	112
Балиқ, сельд ва бошқа балиқ маҳсулотлари	100
Мол ёғи	103
Ўсимлик мойи	103
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари	102
Пишлоқ	103
Тухум	120
Қанд-шакар	103
Кондитер маҳсулотлари	105
Чой	111
Картошка	111
Сабзавот	117
Мева	95
Цитрус мева	96
Кийим-кечак, ички кийим ва газлама	105
Трикотаж буюмлар	112
Пайпоқ	111
Чарм пойафзал	103
Чинни-фаянс идишлар ва шиша идишлар	117
Совун	96
Ювадиган синтетик воситалар	115
Мебель	112
Тикув машиналари	101
Холодильниклар	112
Кир ювиш машиналари	92
Электр пилесослар	119
Соат	101
Фотоаппаратлар	95
Мотоцикл ва мотороллерлар	114
Велосипед ва мотовелосипедлар	102
Радиоприемник ва радиолалар	104
Телевизорлар	111
Енгил автомобиллар	2 баравар

Мол сотиш анча ортгани ҳолда аҳолининг баъзи товарларга талаби ҳали тўла қондирилмаётир.

Совет Иттифоқи **ташқи савдо обороти** ярим йил мобайнида 11,5 миллиард сўмни ташкил этди ва 7 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив уй-жой қурилиши ярим йиллик плани умуман бажарилди. Давлат капитал маблағлари ва ва уй-жой қурилиши кооперацияси маблағлари ҳисобига жами саҳни 26 миллион квадрат метрни ташкил этувчи **580 мингта янги шинам квартиралар фойдаланишга топширилди.** Бу — ўтган йилнинг биринчи ярмида фойдаланишга топширилган саҳндан 1,1 миллион квадрат метр кўпдир. Бундан ташқари, колхозлар ва аҳоли ўз маблағлари ҳисобига ҳамда давлат кредити ёрдами билан жуда кўп уй қуриб олди.

Давлат капитал маблағлари ҳисобига 95 минг ўринли янги умумий таълим мактаблари, 75 минг ўринли мактабгача болалар тарбия муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилди ҳамда ишга туширилди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 12 процент, шу жумладан қишлоқ жойларда 18 процент кўпайди. Маиший хизмат корхоналарининг сони ярим йил мобайнида 3,5 мингдан зиёд кўпайди. Шундай бўлса ҳам, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш юзасидан белгиланган план бирмунча бажарилмай қолди, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашда ва якка тартибда берилган заказларни муддатида бажаришда нуқсонлар бор.

Ўтган ярим йил мобайнида шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган бошқа пунктларни янада обод қилиш соҳасида кўп иш қилинди. Ярим йил мобайнида 1,5 миллиондан ортиқ квартира **газ билан таъминланди.**

Халқ маорифини ривожлантиришда, олий ва ўрта малакали кадрлар тайёрлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришилди. Таълимнинг турли соҳаларига 80 миллионга яқин киши жалб этилди. Бундан 49 миллиондан ортиқ киши умумий таълим мактабларида ўқиди. 4,7 миллион бола саккиз йиллик мактабни ва 2,7 миллион киши умумий ўрта таълим мактабини битириб чиқди; ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида ва ҳунар-техника билим юртларида 700 мингга яқин йигит-қиз ўрта маълумот олди.

Қарийб 1,8 миллион киши, ёки ўтган йилдагига нисбатан 100 мингдан кўпроқ киши олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб чиқди. Олий ўқув юртлари 700 мингга яқин инженер, врач, педагог, агроном, экономист ва бошқа мутахассисларни, ўрта махсус ўқув юртлари эса 1 миллион 100 мингта ўрта малакали мутахассисларни тайёрлаб чиқарди.

Аҳолига **медицина ёрдами** яхшиланди. Касалхона шохобчалари, диспансерлар, поликлиникалар, санаторийлар ва бошқа соғлиқни сақлаш муассасалари шохобчалари кенгайди.

1971 йил 1 июлгача Совет Иттифоқи аҳолисининг жами сони 245 миллион кишидан ортиқ бўлди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

СССР ХАЛҚЛАРИНИНГ V СПАРТАКИАДАСИДА

Бу суратлар СССР халқлари V спартакиадасида олинган. (Чапда) Москвадаги олий ўқув юртларининг спортчи қизлари спартакиаданинг тантанали очилиш маросимида ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда.

В. Шандрин ва В. Ун Да-син фотоси.

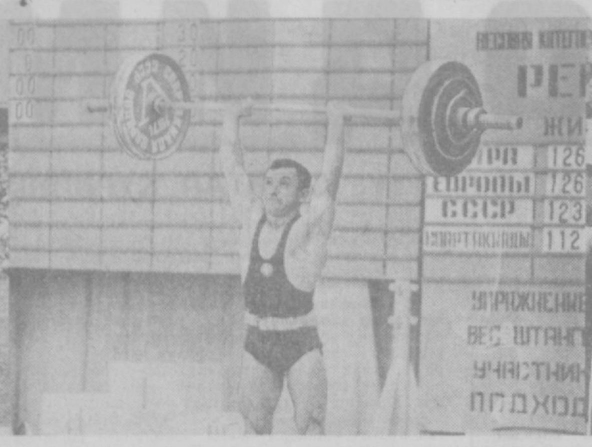

ЕНГИЛ вазнли штангачи Геннадий Четин (РСФСР) уч машқдан сўнг 375 натижага эришиб, янги жаҳон рекордини қўйди. Суратда: спартакиада чемпиони ва жаҳон рекордчиси Г. Четин.

Я. ХАЛИЛОВ фотоси.

УЗУНЛИККА сакраш мусобақаларининг ғолиблари (чапдан ўнгга) Леонид Барковский (Украина) — иккинчи ўрин — 7 метр 81 сантиметр, Игорь Тер-Ованесян (Москва) — биринчи ўрин — 7 метр 88 сантиметр ва Валерий Подлужний (Украина) — учинчи ўрин — 7 метр 77 сантиметр.

В. Ун Да-син фотоси.

ПОЛВОНЛАРНИНГ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Василий Алексеевнинг ҳайратомуз натижаси ● Боксчиларимиздан умид катта ● Волейболчи қизларимиз медалга интилишмоқда ● „Спартак"—СКА СССР Кубоги финалида

СССР халқлари спартакиадаси программасига киритилган штангачилар мусобақаси кутилгандан ҳам юксак натижалар билан тугади. Айниқса оғир вазнли полвонлар спорт муҳлисларини ҳайратда қоларли рекордлар билан хушнуд этдилар. Ленинградлик Павел Первушин биринчи оғир вазнлилар ўртасида ривок машқида 170 килограмм натижа кўрсатиб, жаҳон рекордининг автори бўлди. Уч машқдан сўнг москвалик Юрий Козин 567,5 килограмм оғирликдаги штангани кўтариб, спартакиада чемпиони номини олди.

Ҳамма жаҳон ва Европа чемпиони Василий Алексеевнинг чиқишини ҳаяжон билан кузатди. Ер юзидаги энг кучли штангачи Алексеев бу сафар ҳам инсон имкониятлари нақадар катталигини яна бир бор намойиш қилди. Алексеев ҳар сафар саҳнага чиқиб келганда ундан янги рекорд кутишарди. Жим машқини полвон 210 килограммдан бошлади. Сўнгра 225,5 килограмм оғирликдаги тошни қўйишларини илтимос қилади. Иккинчи уринишда Алексеев жаҳон рекордидан ярим килограм оғир бўлган бу штангани дадил забт эта олди. Сўнгра Алексеев ривок машқида ҳам жаҳон рекордини яна ўзига қайтариб олишга муяссар бўлди. У кўрсатган 180 килограммлик натижа фин рекордчиси Лахденрантникидан икки килограмм юқоридир. Совет штангачиларининг пешқадами толчок машқида ҳам рекордни штурм қилишга қарор қилиб, 235 килограммлик штангани кўтарди. Шундай қилиб, Шахти шаҳрида яшовчи йигирма тўққиз ёшлик студент Василий Алексеев уч машқда ҳайратда қоларли натижа — 640 килограмм оғирликдаги штангани кўтариб, тенгсиз полвон эканлигини яна бир бор исботлади.

Гимнастикачилар мусобақалари ҳам якунланди. Эркаклар ўртасида биринчи ўринни Михаил Воронин, иккинчи ўринни белоруссиялик Александр Малеев эгаллади. Учинчи ўринни РСФСР командасидан Вячеслав Фогель олди.

Қизлар ўртасида белоруссиялик Т. Лазакович биринчи, О. Карасева (Москва) иккинчи ва А. Кошель (Белоруссия) учинчи ўринни эгалладилар.

Ўзбекистон вакиллари бокс ва волейбол мусобақаларида дуруст қатнашмоқдалар. Боксчиларимиздан А. Ли ва Н. Анфимов чорак финалга чиқишга муваффақ бўлишди. Аёл волейболчиларимиз 1-6-ўринлар учун курашни бошлаб юборишди.

Эркин услубда кураш мусобақаларида Ўзбекистон вакили Г. Дзахсоров фахрли бешинчи ўринни олди.

БИРИНЧИЛИК ВА КУБОК УЧУН

Ўтган шанба куни мамлакат биринчилигининг навбатдаги мусобақасида «Пахтакор» футболчилари турнир пешқадами — Киев динамочиларини қабул қилдилар. Бу сафар ҳам тошкентликлар ҳужумда ожизлик қилишди. Бу ўйин ҳам 0:0 ҳисобида тугади. Пешқадамдан олинган бир очко «Пахтакор»ни икки поғона юқорига — ўн учинчи ўринга кўтарди.

Шу куни «Арарат» ЦСКА футболчиларини қабул қилиб, биринчи даврадагидек 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Украина пойтахти футболчилари «Арарат»дан бир ўйин ортиқча ўтказган бўлиб, 27 очкога эга. Учинчи ўринда бораётган Москва динамочилари Львов шаҳрида «Карпати» устидан 3:1 ҳисобида ютуққа эришишди. «Шахтёр» Тбилиси динамочилари дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритди.

Мамлакат чемпионатида муваффақиятсиз қатнашаётган Москва спартакчилари ва Ростов армиячилари СССР Кубоги мусобақаларига зўр беришди. Спартакчилар Кубокнинг ярим финал ўйинида Бокунинг «Нефтчи» командасини 5:0 ҳисобида енгдилар. Чемпионатда охирги ўринда турган ростовликлар эса пойтахт торпедочиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, финалга йўлланма олдилар. СССР Кубогининг ҳал қилувчи ўйини 7 августда Москвада бўлади.

ПЕКИН БИЛАН ВАШИНГТОН АЛОҚАЛАРИ ХУСУСИДА

Яқинда Пекинда ХХР Бош министри Чжоу Энь-лай билан АҚШ президентининг ёрдамчиси Киссинжер ўртасида музокаралар бўлиб ўтгани тўғрисида хабар қилинган эди. Шу музокаралар вақтида Чжоу Энь-лай ХХР ҳукумати номидан АҚШ президентини Хитойга келишга таклиф қилди, Никсон эса бу таклифни қабул этди.

Никсон Америка телевидениеси орқали сўзлаган нутқида ўзининг Пекинга қиладиган визитини «тинчлик йўлидаги сафар» деб атади. Мўлжалланаётган учрашувдан кузатилган мақсад, деди у, ХХР билан «янги муносабатлар ўрнатиш»дан иборат. Бу қадам «эски дўстларимизга зарар етказмайди. У бирон-бир бошқа мамлакатга қарши қаратилган эмас», деб қўшиб қўйди у.

АҚШ ҳукуматига яқин доиралар Никсоннинг бу гапини Вашингтоннинг «тинчлик ўрнатувчилик» йўлининг ифодаси, деб зўр бериб рўкач қилмоқдалар. Лекин АҚШ ҳукмрон доираларининг сўзлари билан ишлари ўртасида катта фарқ бор. Амалда АҚШ Ҳинди-Хитойдаги агрессив урушни давом эттирмоқда, Исроил экстремистларини қўллаб-қувватламоқда, Европада кескинликни юмшатишга ҳалақит бермоқда. АҚШдаги кўп кишилар Пекин билан қилинаётган алоқаларни айни шу реакцион антикоммунистик йўлнинг давом эттирилиши деб ҳисоблаётганликлари бежиз эмас.

Хитойнинг ўзида АҚШ президентининг бўлажак визити хусусида расмий шарҳлар берилаётгани йўқ. Оғизда империализмга қарши қарғиш гаплар, халқларнинг антиимпериалистик курашини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги дабдабали ваъдалар давом эттирилмоқда. Айни вақтда антисоветизм сиёсати, антиимпериалистик, революцион кучлар орасига нифоқ солиш сиёсати ҳам давом эттирилмоқда.

Хитой-Америка пинхона музокаралари, АҚШ президентининг ХХРга визит қилиш тўғрисида келишиб олинганлиги, бу қадамнинг халқаро вазият ривожи учун эҳтимол тутилган оқибатлари — ана шуларнинг ҳаммаси жаҳон матбуоти саҳифаларида қизғин муҳокама қилинмоқда. Халқаро жамоатчиликнинг муайян доиралари Хитой-Америка алоқаларида бу қадар илгарилаб кетилганлиги тўғрисидаги хабарни катта шов-шув деб кутиб олдилар.

Афтидан, бунинг сабаби шуки, бу ўринда гап ҳақиқий сиёсий ниятлари қалин пропаганда пардаси билан беркитилаётган мамлакатлар тўғрисида, эълон қилган декларациялари ва баёнотлари кўпинча ўзларининг ҳақиқий сиёсий йўли билан ҳайратда қоларли даражада зид бўлган ҳукуматлар тўғрисида бораётир. Маълумки, Пекин бутун ўтган вақт давомида Америка империализмига қарши муросасиз ва ҳеч бир келишувчиликсиз кураш олиб боришга, Никсон ҳукуматини ағдариб ташлашга даъват қилиб келган эди. АҚШ эса ХХРни худди шундай намойишкорона бойкот қилиб, Тайвандаги чанкайшичилар режимини қўллаб-қувватлаб келган эди.

Матбуотда ҳамда давлат ва жамоат арбобларининг нутқларида Пекин билан Вашингтоннинг алоқалари хусусида жуда турли-туман фикрлар айтилмоқда, ҳар хил, баъзан бир-бирига тамомила зид келадиган баҳолар берилмоқда.

ХХР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларнинг нормаллашуви эҳтимоли хусусида мамнуният изҳор этиш кўпгина фикрларга хос нарсадир. Бироқ, бундай мамнуният билдириш учун кўрсатилаётган баҳоналар ҳам жуда ҳар хил.

ХХРнинг мавжудлигини Вашингтоннинг тан олиши АҚШ маъмурияти сиёсатида реализмга бурилиш белгисидир, деган фикрлар айтилмоқда. Никсоннинг Пекинга келишга таклиф этилганлиги, афтидан, Хитой раҳбарларининг бир қанча капиталистик давлатлар билан, хусусан зўр бериб, АҚШ билан яқинлашиш орқали халқаро майдонда алоҳида мавқе тутишга интилаётганлигидан далолат берса керак, деб ҳам таъкидланмоқда.

Реакцион антикоммунистик доиралар антиимпериалистик кучлар бирлигини қўпориш, жаҳон социализми позицияларини заифлаштириш режаларини Хитой-Америка алоқалари билан боғламоқдалар.

АҚШдаги энг реакцион матбуот президентнинг Пекинга қиладиган сафарини антикоммунизмнинг жуда ғаразли мақсадлари ва манфаатлари тақозоси билан қилинаётган ташқи сиёсий найранг деб баҳоламоқда. Масалан, «Нью-Йорк Дейли ньюс» газетаси бениҳоя андишасизлик билан қуйидагиларни ёзди: «Биз шунга аминмизки, у (президент Никсон) қизил Хитой билан қизил Россияни бир-бирига қарши гиж-гижлаб, узоқ нишонни кўзлайдиган маккорона сиёсат ўтказади».

АҚШ «катта матбуоти» органлари Вашингтон стратегиясининг йўналиши тўғрисида унчалик ошкора бўлмаса ҳам, лекин жуда маънодор гапларни ёзмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетасининг ёзишича, Оқ уй гарчи ўзининг алоҳида мулоҳазаларига кўра бўлсада, Пекиннинг ҳам, Вашингтоннинг ҳам бир-бирига мос келадиган интилишларидан фойдаланиб қолиб, СССРга ва унинг ташқи сиёсатига қандайдир «таъсир» ўтказишни истайди. «Нью-Йорк таймс» Вашингтондаги мансабдор шахсларнинг Никсоннинг Пекинга қиладиган сафари «Америка дипломатиясида бурилиш нуқтаси бўлади» ва «Хитой раҳбарлари — бундай ишда муносиб шериклардир», деган гапларини босиб чиқарди. «Нью-Йорк пост» газетасининг фикрича, Вашингтон билан Пекиннинг ҳозирги алоқалари «Хитойнинг манфаатлари ҳам, унинг потенциал имкониятлари ҳам Американинг қудрати ва нуфузига ҳеч қандай ҳавф солмайди. Москва эса бирдан-бир реал ҳавфдир деган маънодаги стратегик қарорнинг натижасидир».

АҚШ буржуа матбуоти Пекиннинг бу таклифи сайлов олди курашида Никсонга жуда қўл келганлиги ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг янги тинчлик ташаббусига жиддий муносабатда бўлишни, АҚШнинг Вьетнамдаги разил урушини тўхтатишни талаб қилаётган жамоатчилик талабларидан бўйин товлашда унга ёрдам беради, деб ёзади.

Ғарбий Европа буржуа матбуотининг шарҳларида Вашингтон билан Пекиннинг бу ишини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги гаплар билан бирга Вашингтон ўз ишларини ҳарбий-сиёсий блоклардаги «иттифоқчилари» ҳисобига ҳал этишда, уларнинг раъйига қарамай, Пекин билан тилёғламалик қилишдан ҳам қайтмаслиги муносабати билан ташвишли фикрлар ҳам айтилмоқда. Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси ҳозирги шароитда Вашингтон билан Пекин ўртасидаги мафкуравий низони ҳар иккала томон орқага ташлади ва миллатчилик манфаатлари устунлик қилиб кетди, деб таъкидлайди. Ғарбий Германия матбуотида Шпрингер концернининг ашаддий реакцион газеталарида босилган маъқуллаш фикрлари билан бирга АҚШнинг жаҳонга ҳоким бўлиш муддаолари уқдирилмоқда, Вашингтоннинг янги қадами «учинчи дунё мамлакатларига зарба бериши» кўрсатиб ўтилмоқда.

Прогрессив матбуот жаҳон халқлари Хитой-Америка алоқалари халқаро кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашишини истайдилар деб таъкидламоқда ва шу билан бирга ҳар иккала томон ҳам ўзларининг ҳақиқий мақсадларини жуда шубҳа остида қолдирадиган ишларни керагидан ортиқча қилмоқда, деб уқтирмоқда.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг органи «Руде право» газетаси бундай деб ёзади:

«Башарти, Хитой Халқ Республикаси билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш соҳасидаги уринишнинг ўзи тўғрисида гапирганимизда жаҳон афкор оммасининг якдил фикри шуки, агар гап турли социал системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсати тўғрисида борадиган бўлса, 1969 йилдан бери гапириб келинаётган бундай ишнинг амалга ошишини фақат табриклаш мумкин бўлур эди. Чунки АҚШнинг бемани сиёсатигина Хитойдаги янги социал система яшаб келаётганлигини узоқ йиллардан бери тан олмаётган эди».

Венгрияда чиқадиган «Непсабадшаг» газетасининг таъкидлашича, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги халқлар ва ҳукуматлар мустаҳкам, узоқ давом этадиган тинчликни таъминлаш соҳасида ҳаммадан кўра ҳам кўпроқ куч-ғайрат сарфлаб келдилар ва сарфламоқдалар. Социалистик давлатлар ва аввало Совет Иттифоқи йигирма йилдан ортиқ вақтдан буён Хитой халқининг манфаатларини, ХХРнинг халқаро миқёсда эътироф қилинишини, унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқлари тикланишини талаб қилиб келмоқда. Газета Хитой-Америка яқинлашуви учун асос қилиб олинаётган платформа элементларидан бири антисоветизм бўлиб қолганлигига эътирофни жалб қилади.

«АҚШ билан Хитой ўртасидаги муносабатлар келгусида қандай ривожланишини ҳали олдиндан айтиб бериш қийин, — деб ёзади «Трибуна люду» газетаси, — фақат шу нарса равшанки, обзорчилар ва сиёсий арбобларнинг Хитой социалистик мамлакатлар лагеридан четлашаётганлиги, ХКП халқаро коммунистик ҳаракатдан четлашаётганлиги аввало империалистик давлатлар орасидаги ва биринчи навбатда Америка Қўшма Штатларидаги фаолиятни активлаштирмоқ учун ўзига йўл очиш мақсадида қилинаётган бир иш эканлиги тўғрисидаги тахминий гаплари исбот бўлмоқда.».

БТА агентлигининг «Работническо дело» газетасида эълон қилинган шарҳида бундай дейилади: «Белгиланаётган яқинлашиш содир бўлаётган сиёсий фонга назар ташланса, шу яқинлашишнинг мақсади аён бўлиб қолади. Бир томондан бу — АҚШнинг зўр бериб ўтказаётган антикоммунистик сиёсати умуман империализм бутун сиёсатининг мазмуни каби бу сиёсатнинг асосий мазмуни ҳам социалистик ҳамдўстликка нисбатан ва аввало унинг илғор отряди бўлган Совет Иттифоқига нисбатан агрессивликдан иборат. Иккинчи томондан, бу — ашаддий антисовет пропагандаси олиб бориш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, социалистик мамлакатлар сафларига нифоқ солиш, антиимпериалистик фронтни заифлаштириш йўлидаги уринишлар билан характерланувчи Хитой раҳбарларининг сиёсатидир. Шу сабабли қуйидаги саволни ўртага қўйиш мумкин: «нормаллаштириш» истаги биринчи галда тинчлик ва халқаро ҳамжиҳатлик тўғрисидаги чинакам ғамхўрликка мутлақо алоқаси бўлмаган муайян бир йўналишда кучларни бирлаштириш муддаоси билан қилинмаётганмикан?»

Коммунистик, бутун прогрессив матбуот АҚШ президентининг ХХРга қиладиган визитини шарҳлаб, бу қадам Ҳинди-Хитойдаги вазиятга қандай таъсир ўтказади деган саволни ўртага қўймоқда.

Франция Компартиясининг газетаси «Юманите» айни Америка империализми Ҳинди-Хитой мамлакатларига агрессия қилмоқда, Америка империалистлари Индонезиядаги қонли террорнинг илҳомчилари бўлдилар, деб таъкидлайди. Улар Корея диёрини уруш ўти билан куйдирдилар, улар осиёликлар билан осиёликларни тўқнаштираётган машъум «Гуам доктринаси»нинг авторларидирлар. «Халқаро кескинликни юмшатишнинг ашаддий душмани Америка империализмининг сиёсати антиимпериалистик кучлар орасидаги ихтилофлардан фойдаланиб қолмоқда», — деб таъкидлайди «Юманите» газетаси.

Президент Никсоннинг Хитойга келишга қарор қилганлиги деб таъкидлайди Япония Компартиясининг органи «Акахата» газетаси АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессив сиёсати барбод бўлганлиги билан боғлангандир. АҚШнинг Хитой билан яқинлашиш сиёсати, деб таъкидлайди газета, «орани буз, сўнг ҳукмрон бўл» деган йўл амалга оширилаётганлигидан далолат беради.

Никсоннинг ниятлари хусусида ҳеч ким янглишмаслиги керак, деб ёзади инглиз коммунистларининг газетаси «Морнинг стар», У аввалгидек Ҳинди-Хитойда шафқатсиз агрессив уруш олиб бораётган империалистик давлатнинг раҳбаридир. Никсоннинг мақсадларидан бири — социалистик мамлакатлар ўртасида тағин ҳам кўпроқ ихтилофлар келтириб чиқаришдан иборат, деб таъкидлайди газета.

Вьетнамда чиқадиган «Нян зан» газетаси ўзининг 19 июлдаги бош мақоласида бундай деб ёзди: «Никсон доктринаси»нинг амалга оширилиши ҳозир ер куррасининг шу районида Америка империализмининг ҳарбий активлигини кучайтиришга олиб келди. АҚШнинг сиёсати ҳар бир районда контрреволюцион кучлар иттифоқини тузишга, социалистик мамлакатлар орасига нифоқ солишга қаратилганлигини газета уқдириб ёзади.

«Никсон сиёсати,— деб таъкидлайди «Нян зан» газетаси, — мушкул аҳволга тушиб қолди. Уни бурчакка қисиб қўймоқдалар. Бутун Қўшма Штатлар ва бутун дунё: Вьетнамдаги агрессив урушни дарҳол тўхтатинглар, АҚШнинг ҳама солдатларини уйларига қайтаринглар, деб қаттиқ талаб қилмоқда. Никсон ана шундай оғир аҳволда қолганидан кейин бундан қутилиш йўлларини зўр бериб қидира бошлади. Лекин у зарур бўлган томонга бормади. Мушкул аҳволдан чиқиш эшиги очиқ эди, лекин у боши берк кўчага кириб қолди».

Америка коммунистларининг газетаси «Дейли уорлд» Пекин билан Вашингтоннинг алоқаларига тўхталиб қуйидагиларни ёзди: «Никсон эълон қилган ниятлар ва мақсадларнинг реал сиёсат ва ишларга мутлақо зидлиги табиий равишда шубҳа-гумон уйғотмоқда...».

Ливанда чиқадиган «Ан-нидо» газетаси бу хусусда Пекин раҳбарларининг советларга қарши бузғунчилик фаолияти активлашган сари Ғарбнинг Хитойга қизиқиши ошиб бораверди, деб таъкидлайди.

Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги бир қанча мамлакатларнинг прогрессив матбуоти Пекин ва Вашингтоннинг яқинлашуви йўлида қўйилаётган қадамлар ҳар иккала давлат ҳукмрон доираларининг гегемончилик муддаоларининг ифодаси тўғрисида ёзмоқда. Шу билан бирга, Никсоннинг ХХРга қиладиган расмий визити империализм билан ҳамжиҳатликка эришиш йўлида Хитой раҳбарлари қилиб келган ишларни пардалаш хизматини ўтаган Мао пропагандасини фош қилишга ёрдам бериши таъкидлаб кўрсатилмоқда. Қоҳирада чиқадиган «Ал-жумҳурия» газетасининг ёзишича, «Пекинга қилинадиган визит замирида Америка дипломатиясининг антиимпериалистик лагер орасига нифоқ солиш ва аввало СССР билан ХХР орасини бузиш муддаоси яшириниб ётибди».

Шундай қилиб, Хитой-Америка музокаралари тўғрисида жаҳон матбуотида босилган мақолаларда ҳозирги сиёсий, синфий кучларнинг Вашингтон билан Пекин ўртасидаги яқинлашув қандай асосда, қай мақсадларда амалга оширилаётганлигига бўлган муносабат ифодалаб берилмоқда. Барча прогрессив, тинчликсевар кучлар Хитой-Америка муносабатларини нормаллаштиришдан социализм, халқаро коммунистик, ишчилар ҳаракати манфаатларига, империалистик агрессияга қарши курашаётган халқлар манфаатларига зарар етказиш мақсадида фойдаланиш истагида бўлган муайян доираларнинг найрангларига зўр эътибор ва ҳушёрлик билан қараб келмоқдалар.

Совет Иттифоқида Хитой-Америка алоқаларини шов-шув учун баҳона бўладиган бирон бир нарса деб билаётганлари йўқ. Совет кишилари бу алоқаларни халқаро вазиятни ва унинг ривожидаги асосий тенденцияларни КПСС XXIV съездида марксча-ленинча анализ қилиб берилганлигига асосланиб баҳоламоқдалар. Съездда Совет Иттифоқининг ХХРга ва АҚШга нисбатан тутадиган сиёсати равшан белгилаб берилди, воқеаларнинг бориши ҳам шу сиёсатнинг тўғрилигини исботламоқда.

Партиямиз билан давлатимиз СССР билан ХХР ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш, совет ва хитой халқлари ўртасидаги дўстликни яна тиклаш зарурлигини айтмоқдалар. Бу эса иккала мамлакатнинг, жаҳон социализмининг туб манфаатларига, империализмга қарши курашни кучайтириш манфаатларига мос бўлиб тушган бўлур эди. Шу билан бирга биз Хитой раҳбарларининг ленинизмга зид платформасига қарши, уларнинг антиимпериалистик фронтга, социалистик ҳамдўстликка, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатига зарба беришга қаратилган бузғунчилик ҳаракатларига қарши изчил кураш олиб бораверамиз, Пекиннинг улуғдавлатчилик шовинистик сиёсатини ва Хитой пропагандасининг бизнинг партиямиз ва давлатимиз сиёсати хусусидаги туҳмат уйдирмаларини рад қилаверамиз.

Совет Иттифоқи тинч-тотув яшаш сиёсатини муттасил ўтказиб келмоқда, у совет ва америка халқларининг манфаатларини ҳам, ялпи тинчлик манфаатларини ҳам кўзлаб, АҚШ билан муносабатларни ривожлантиришга ҳам тайёрдир. Шу билан бирга, Совет Иттифоқи АҚШнинг агрессив ҳаракатларига қарши, зўравонлик сиёсатига қарши доимо кескин ҳаракат қилаверади. СССР бутун революцион, антиимпериалистик фронт билан биргаликда агрессорларни жиловлаб қўйиш учун, уларнинг хатарли кирдикорларига қарши бундан буён ҳам курашаверади.

Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан яқин ҳамкорликда халқларнинг тинчлиги ва ҳавфсизлиги, озодлиги ва мустақиллиги ишига, жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлашга қаратилган ленинча ташқи сиёсий йўлни изчиллик билан ўтказаверади. Совет Иттифоқининг бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда қаҳрамон Вьетнам халқига, Лаос ва Камбоджа ватанпарварларига, Араб Шарқи халқларига, адолатли озодлик кураши олиб бораётган ҳамма халқларга изчиллик билан мадад ва ҳар томонлама ёрдам бериб келаётганлиги бунинг ёрқин исботидир. Совет Иттифоқининг фикрича, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати, Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукумати, Камбоджа Миллий бирлик фронти, Лаос Ватанпарварлик фронти ўртага қўйган маълум таклифлар Ҳинди-Хитой проблемасини ҳал этишнинг ижобий реалистик асоси бўла олади. Совет халқи бу таклифларни қатъият ва изчиллик билан қўллаб-қувватлайди.

Воқеаларнинг бундан буёнги бориши Пекин билан Вашингтоннинг ҳақиқий ниятларини тўлиқроқ кўрсатади, албатта. Бизнинг партиямиз билан давлатимиз Хитой-Америка алоқаларининг эҳтимол тутилган ҳамма оқибатларини ҳисобга оладилар.

Ўз-ўзидан равшанки, Пекин билан Вашингтоннинг алоқаларидан Совет Иттифоқига, социалистик ҳамдўстлик давлатларига қандайдир «тазйиқ» ўтказиш учун фойдаланиш хусусидаги ҳар қандай умидлар реаллик туйғусидан маҳрум бўлиш оқибатидир, холос.

Биз шунга асосланамизки, давлатларнинг сиёсий қарорлари халқаро вазиятни чигаллаштиришга эмас, балки кескинликни юмшатишга қаратилиши керак. Шу нарса шубҳасиздирки, дунёдаги ҳамма халқларнинг манфаатлари қаби ХХР ва АҚШ халқларининг узоқ муддатли манфаатлари ҳам сиёсатда бошқа давлатларга қарши найранг ишлатмай, тинчлик ва ҳавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам берувчи қарорлар қабул қилинишини тақозо этади, чунки бундай найранглар пировард натижада шу найранглар ташаббусчиларининг ўзига зарар етказишини тарихий тажриба кўрсатиб турибди.

Аввал бўлганидек, ҳозир ҳам Совет Иттифоқи ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида, ҳамма халқларнинг озодлиги, мустақиллиги, тараққиёти ва равнақи йўлида барча давлатлар билан, шу жумладан ХХР ва Қўшма Штатлар билан ҳам актив ҳамкорлик қилишга тайёр.

И. АЛЕКСАНДРОВ,

(«ПРАВДА» газетасининг 25 июль сони).

Реклама ва эълонлар

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Майерлинг (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1, 3.40 минутда), «КЎКЧА» (кундуз соат 12 ва 3 да).

Канонир Долас саргузашти — «КЎКЧА» (кеч соат 6 ва 8.45 минутда).

Бегуноҳ бўлса, озод эт! — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Оливер — «ЧАЙКА» (кеч соат 9 да).

Сариқ чемоданчанинг саргузаштлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Канонир Долас саргузашти — «ФЕСТИВАЛЬ».

Майерлинг (2 серия) — «ХИВА».

Ёввойи қалб — «РАКЕТА».

Бомон тутқинлари — НАВОИЙ номли.

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ УРТА ОСИЁ ЙУЛ ҚУРИЛИШИ ТРЕСТИ БАЗАСИГА ҚАРАШЛИ 84-ШАҲАР ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1971—1972 УҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги малакали мутахассислар тайёрлайди. Электромонтёрлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, Автослесарлар, бўёқчи-сувоқчилар, арматурачи-бетончилар, электропайвандчи-монтажчилар, сантехник-слесарлар, бўёқчи-сувоқчилар (ўқиш муддатлари 2 йил).

Билим юртига 15 ёшдан юқори 7—10 синфни тамомлаган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинади. Ўқиш даври иш стажига киради.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишга қабул қилинганлар 3 маҳал бепул иссиқ овқат, кийим бош ва ётоқхона билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 33 проценти тўланади.

Билим юртида кечки 8, 9, 10-синфлар ташкил этилган.

Ўқувчилар йилига бир марта поездда текин юриш ҳуқуқига эга (дам олиш даврида).

Билим юртини битирганлар олий ўқув юртларининг сиртқи ва кечки бўлимларига конкурссиз қабул қилинади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар директор номига ёзилган аризага қуйидагиларни қўшиб топширадилар: таржимайи ҳол, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, мактабдан характеристика, турар-жойдан справка, 6 дона фотосурат (3х4 сантиметр ҳажмда).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ҳамза район, Жарқўрғон кўчаси, 113-уй, (15, 26, 30-автобусларнинг СТО заводи, 21, 23 автобус ва 23 трамвайнинг «Иззат» бекати).

ТОШКЕНТ ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ТЕХНИКУМИ 1971—72 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кундузги ўқишга: гидромелиорация (техник-гидротехниклар), гидромелиорация ишларини механизациялаштириш (техник-механиклар), қурилишда планлаштириш (техниклар), сув хўжалик системаларининг автоматик ускуналари эксплуатацияси (ирригацион системаларни телемеханизациялаш ва автоматлаштириш бўйича техник, электромеханиклар).

сиртқи ўқишга: гидромелиорация, гидромелиорация ишларини механизациялаш.

8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар қабул қилинади.

Тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 3 йилу 10 ой (қурилишда планлаштириш мутахассисликлари учун — 2 йилу 10 ой);

Ўрта маълумотлилар учун — 2 йилу 8 ой (қурилишда планлаштириш мутахассисликлари учун — бир йилу 10 ой).

Кирувчилар: тўлиқсиз ўрта маълумотлилар: математика (оғзаки), рус тили (диктант); ўрта маълумотлилар: математика (оғзаки), рус тили ва адабиёти (иншо)дан имтиҳон топширадилар.

Тўлиқсиз ўрта маълумотлилардан 31 июлгача, ўрта маълумотлилардан 15 августгача ҳужжатлар қабул қилинади.

Қабул қилиш қоидалари ҳамма ўрта махсус ўқув юртлари учун умумий.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кольский муюлиши, 1-уй.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 04279. ИНДЕКС 64697. А. 1797.